

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 14P/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719203145
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Libor Kysucký
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2020:3719203145.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica sudca Mgr. Libor Kysucký vo veci starostlivosti súdu o mal. K. O., J.. X.X.XXXX a mal. D. O., J.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, deti rodičov X. O., J.. XX.X.XXXX, G. S. a S. O., J.. XX.X.XXXX, G. K. H. X, Y. Y., zastúpeného spoločnosťou JUDr. Róbert Fatura, advokát, s. r. o. so sídlom Centrum 18/23, 017 01 Považská Bystrica, IČO 46 528 644 o návrhu O. O., G. X. XXX na úpravu styku maloletých s navrhovateľom takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a** .
Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. O. O. sa podaným návrhom domáhal, aby súd upravil jeho styk s mal. K. a mal. D.. Navrhovateľ tvrdil, že :

- je bratom otca maloletých detí a zároveň krstným otcom mal. D.
- v minulosti sa on a jeho súrodenci a ich deti často stretávali s K. M. D., ktorí sa cítili veľmi dobre v našej spoločnosti a vždy sa potešili stretnutiu. Chodili spoločne na výlety, prechádzky a spoločenské podujatia. Deti boli neoddeliteľnou súčasťou našej veľkej rodiny.
- obidve deti sú nevhodným spôsobom ovplyvňované matkou, ktorá im zakazuje, bráni a odmieta stretnúť sa s najbližšou rodinou zo strany otca
- berie si za povinnosť bojovať za práva K. M. D., s ktorými bol vždy v úzkom kontakte, často sa navštevovali, prichádzali do jeho domácnosti
- dobrý vzťah majú aj k jeho partnerke a jej 9 - ročnému synovi S.
- to, že rodičia detí majú medzi sebou problémy a ich vzťah je narušený, by sa nemalo odrážať na vzťahu k ich dvom pekným a milým deťom
- viackrát ich matke X. O. písal SMS, telefonicky ju kontaktoval, ona však telefonáty neprijímala a na správy neodpovedala. Chcel ju len požiadať, aby deti pustila do ich domácnosti, aby zmenili prostredie a odreagovali sa od problémov v rodine. Všetko bolo zatiaľ neúspešné
- nechce konať pod nátlakom a bez vedomia matky detí, ktorá na jeho výzvy nereaguje
- podľa jeho názoru K. M. D. veľmi trpia tým, že im je znemožňované stretávať sa s najbližšou rodinou zo strany otca, nakoľko boli zvyknutí na pravidelné kontakty (č. I. 1)
- mal. deti k nemu nechodievali samotné, ale vždy spolu s rodičmi, resp. stávalo sa, že rodičia ich k nemu priviezli, odišli a deti nechali u neho
- nemôže súhlasiť s tým, že mu nie je umožnený prístup k deťom, nakoľko nikdy nemali spolu zlý vzťah
- on svoje deti nemá (čl. 39pv).

2. Matka s návrhom nesúhlasila a tvrdila, že:

- po rozvode otec deti mával každú nedeľu najskôr v jej prítomnosti, pretože deti sa

svojho otca už vtedy báli, lebo boli svedkami fyzického násillia, ktoré páchal na nej už počas manželstva

- potom si exmanžel deti brával už aj samé, ale iba dovtedy, kým sa nestal incident, pri ktorom dňa 15.1.2019 deti boli svedkami, ako útočil sekerou na jej brata a otca, pričom otca sekol sekerou do brucha. Odvtedy sa deti nechcú s exmanželom vídať a majú z neho strach
- otec maloletých si však myslí, že ona deti nahovára a to isté si myslia aj jeho rodinní príslušníci
- nemá v úmysle stále deťom pripomínať, čo sa stalo, no to čo videli, im už nemôže nijak vymazať z pamäte
- exmanžel S. O. je stíhaný na slobode a má nariadený propagačný dohľad a zákaz do domu, kde matka býva s deťmi
- po štyroch mesiacoch od incidentu ju kontaktoval, že chce deti. Vysvetlila mu ako sa ho deti boja a nechcú s ním byť
- otec maloletých v nedeľu 14.4.2019 aj so svojím bratom F. prišli pred dom, kedy sa jeho brat snažil dobiť do domu s úmyslom dostať sa k deťom. Deti ako počuli hluk a videli svojho otca začali plakať a kričať a skrývať sa pod posteľ
- prosila ich, že deti nie sú v psychickej pohode, aby odišli a rešpektovali ich súkromie, lebo majú strach z exmanžela. Nebrali to však na vedomie a chceli sa dostať za každú cenu dnu a preto zavolať políciu
- ďalší pokus zobrať deti násilím sa odohral v nedeľu 21.4.2019, kedy exmanžel prišiel s bratom Danielom, jeho partnerkou, ďalším bratom Ľubošom a ich kamarátmi a opäť robili hluk a snažili sa dostať do domu, pričom v deťoch vyvolali veľký strach a ona ich nemohla ani utíšiť. V ten deň musela byť s deťmi zatvorená v dome, lebo sa báli a nechceli ísť ani von, lebo na dvore jej exmanžel s O. O. a jeho kamarátmi urobili grilovačku, ktorá trvala do 18h
- aj keď deťom vysvetľovala, že sa nemusia báť, chápali to tak, že ich prišiel O. O. s partnerkou a ostatnými zobrať a dať ich otcovi
- odkedy sa jej exmanžel s jeho príbuzní nevhodným spôsobom snažili dobíjať do jej domu, sa deti boja aj ich
- deti boli u navrhovateľa párkrát na návšteve aj s ňou ešte v čase trvania jej manželstva s otcom maloletých a pred daným incidentom z 15.1.2019
- za celé obdobie u nich spali asi trikrát, pričom raz v noci jej volala O. priateľka, že Patrik hrozne plače a má po neho prísť
- ešte počas dobrých rodinných vzťahov návštevy boli nie kvôli deťom, ale za účelom opíjania sa alkoholom
- v čase kedy S. O. nebol doma a behal za milenkami a taktiež počas rozvodu a po rozvode zostávala s deťmi sama doma a nikdy ani jeho bratia ani svokra mi nezavolali, či nepotrebujem pomôcť, či už pri deťoch alebo okolo domu
- toto môžu potvrdiť aj jej rodičia, ktorí jej boli vždy na pomoci a pomáhali ako vedeli
- nie je pravdou, že nereagovala na O. správy
- vysvetlila mu, aký ďalší stres urobili deťom, hlavne potom, čím si prešli a nebol to vhodný spôsob. Deťom nebráni, ale násilu ich nútiť nebude, lebo sa boja a nemajú ani záujem
- celú vzniknutú situáciu od 15.1.2019 deti vnímajú zle a navštevujú psychologičku pani H.
- ona ako ich matka nemôže deti nútiť
- O. O. toto robí, aby jej uškodili a v skutočnosti ich deti nezaujímajú, pretože po rozvode ju nikdy nekontaktovali, ako sa majú, či sú zdravé alebo by nám podali pomocnú ruku
- žiada, aby súd návrh O. O. zamietol vzhľadom na psychický stav detí, hlavne keď nie je ukončené trestné stíhanie vo veci S. O. (č. I. 12)
- je pravda, že počas jej manželstva s otcom maloletých sme sa navštevovali, ako to býva v rodinách, avšak po rozvode došlo k tomu (konkrétne 15.01.2019), že deti boli svedkom toho, ako jej bývalý manžel sekerou sekol jej otca
- od tohto incidentu majú deti strach a nechcú sa vôbec stretávať s otcom
- približne 4 mesiace po tomto incidente otec ani jediný raz neprejavil záujem stretnúť sa so svojimi deťmi. Takýto záujem zjavne nadobudol až 16.04.2019, keď poslal svojho druhého brata F. do domu, pričom tomuto svojmu bratovi dal kľúče od domu. Svojho brata F. otec poslal preto, nakoľko on sám má zákaz priblíženia sa do domu. Tento zákaz bol otcovi uložený v trestnom konaní
- keďže však fabka bola vymenená, otcov brat sa do domu nedostal. Tento jeho pokus dostať sa do domu videli deti, ktoré dostali strach, že tento brat otca ich prišiel odniesť k otcovi. Mal. K. mal dokonca taký strach, že vnútri domu plakal a prosil ju, aby zavolať políciu
- po pohovore s privolanou políciou brat otca a otec odišli bez detí
- o týždeň neskôr otec poslal pre deti do domu ďalšieho brata - práve navrhovateľa O. O.. Keď ich deti videli, požiadali ju, aby zavolať políciu. Polícia skutočne prišla a usmernila otca a jeho brata, že do

domu skutočne nemôžu ísť a preto otec dostal nápad, že pred domom na dvore urobí grilovačku. Na túto grilovačku si zavolať svojich kamarátov

-deti sa však zdržiavali výlučne v dome, nakoľko sa báli toho, že títo ľudia prišli preto, aby ich vzali k otcovi. Táto grilovačka sa pritom konala na Veľkonočnú nedeľu. Jej účastníci ma kamerovali a vyklopkávali na okná

-už pred týmito dvoma incidentami mali deti psychické problémy, pre ktoré s nimi chodila k psychológovi a tieto ich problémy sa nepochybné zhoršili tým, že po dve nedele za sebou celá banda ľudí prišla pred ich dom

-pokiaľ ide o vzťah mal. detí k O., deti sa na O. vôbec nepýtajú a mal. D. ho dokonca ani nepozná (č. I. 40).

3. Otec s návrhom súhlasil s tým, že podľa jeho názoru majú deti k navrhovateľovi dobrý vzťah a vychádzajú s ním. Deti sa nemôžu báť brata ich otca len preto, že ich otec sa bránil útoku starého otca.

4. Mal. K. uviedol, že s navrhovateľom sa nechce stretávať, lebo sa bojí, že by ho doviedol k otcovi. Nechce sa stretávať ani s S. (č. I. 38).

5. Mal. D. uviedla, že k navrhovateľovi nechce chodiť (č. I. 38).

6. Súd považuje za preukázané, že tunajší súd rozsudkom č. k. 6P 9/2018-98 zo dňa 8.8.2018 rozviedol manželstvo X. O. M. S. O. a schválil rodičovskú dohodu, ktorou boli mal. K. a mal. D. zverení do osobnej starostlivosti matke, otec sa zaviazal platiť výživné 220 € a 200 € a ktorou bol upravený styk otca s maloletými počas nedeľ od 9:00 hod do 18:00 hod. do 7.9.2018 v prítomnosti matky. Súd považuje za preukázané, že tunajší súd rozhodoval o tom, či otca maloletých obvineného za prečin ublíženia na zdraví vezme do väzby s tým, že väzba bola nahradená dohľadom probačného úradníka; súd zároveň prijal písomný sľub otca maloletých, že povedie riadny život a že nebude chodiť do rodinného domu v obci Mestečko až do právoplatného skončenia trestného konania (č. I. 19).

Súd považuje (videozáznamom) za preukázané aj to, že otec tancoval s oboma mal.

deťmi, pričom na gitare im hral iný brat otca než navrhovateľ (č. I. 41).

Súd považuje za preukázané aj to, že mal. K. pri rozhovore so psychologičkou uviedol, že videl, ako otec opakovane útočil na matku, že otec je zlý a že sekerou dedka sekerou. Pri popise útoku sekerou sa mal. K. triasol, ťažko prehltal a mal plačlivý hlas (č. I. 33).

Súd považuje za preukázané aj to, že mal. K. vidí v snoch otca ako bije matku alebo ako drží v ruke sekeru a sekne deda (č. I. 34).

Súd považuje za preukázané aj to, že dňa 11.2.2019 navštívil otec svoju dcéru mal. D. v škôlke. Mal. D. sa ihneď rozplakala a dožadovala sa, aby ju domov zobral dedko. (č. I. 45).

7. Súd vykonal listinné dôkazy predložené matkou, úradný záznam zo dňa 7.1.2020, 2 videozáznamy predložené otcom a listinné dôkazy získané zo spisu sp. zn. 6Em 1/2019 a z týchto dôkazov aj vychádzal. Pokiaľ ide o SMS s textom „.....bol som v škole s K. a bol rad, že ma vidí“, „...ale deti nás majú veľmi radi, kývali nám spoza okna vieme že nás milujú“, súd tieto dôkazy vyhodnotil tak, že v týchto esemeskách navrhovateľ opísal svoj subjektívny názor na to, ako na neho pri stretnutí reagovali mal. deti - tieto dôkazy ale nič nevypovedajú o to, ako stretnutia vnímali práve mal. deti.

Pokiaľ ide o možnosť použitia videozáznamu ako dôkazu, z článku 11 C. m. p.

vyplýva, že súd môže zohľadniť iba taký dôkaz, ktorý bol získaný v súlade so zákonom. Pokiaľ teda ide o videozáznam, je potrebné, aby osoba zachytená na videozázname udelila vopred súhlas s tým, aby jej videozáznam bol zhotovený. Keďže matka uviedla, že ona súhlas na zhotovenie videozáznamu nedala, takýto dôkaz je nezákonný a súd ho preto nevykonal.

Na druhej strane však súd vykonal videozáznam zachytávajúci deti a ich otca, ako tancujú - otec je totiž zákonným zástupcom detí a ako taký je oprávnený za ne udeliť súhlas s vyhotovením videozáznamu.

8. Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

9. Z § 25 ods. 2 zákona o rodine vyplýva, že jedinou osobou, ktorá má v podstate automatické právo na to, aby sa stretávala so svojim dieťaťom, je rodič.

Tretím osobám (t. j. nie rodičom konkrétneho maloletého dieťaťa) však zákon už nepriznáva „automatické“ právo na to, aby sa stretávali s maloletým dieťaťom. Tretím osobám môže takéto právo priznať iba súd - a to iba v prípade, ak sú kumulatívne splnené tieto podmienky:

- úprava styku dieťaťa s nie-rodičom je potrebná v záujme maloletého dieťaťa
- úpravu styku dieťaťa s nie-rodičom si vyžadujú pomery v rodine
- nie-rodičom je tzv. blízka osoba mal. dieťaťa.

10. Úprava styku dieťaťa s tretou osobou je pritom v záujme maloletého dieťaťa vtedy, ak má mal. dieťa k tejto tretej osobe nadštandardný citový vzťah. Nadštandardným citovým vzťahom má súd na mysli pritom citový vzťah intenzity porovnateľnej s nenarušeným citovým vzťahom dieťa/matka, resp. dieťa/otec. Obvykle pritom majú deti vzťah intenzity porovnateľnej so vzťahom dieťa/matka, resp. dieťa/otec k tej starej matke, ktorá sa nejakým výraznejším spôsobom podieľala na starostlivosti o dieťa už od jeho narodenia a ktorá teda bola s dieťaťom v denno-dennom kontakte (práve príklad starých rodičov uvádza v súvislosti s úpravou styku s tretími osobami aj odborná literatúra - napr. strana 66 publikácie Zákon o rodine Komentár Eurounion 2005).

Naproti tomu je obvyklé, že k ostatným príbuzným (napr. strýkom) majú deti už menej intenzívne citové väzby, pričom táto menšia intenzita citovej väzby dieťa/strýko vedie k tomu, že deti prítomnosť strýkov bežne osobitne nevyhľadávajú - na rozdiel od bežnej reakcie detí, ktoré vzhľadom na vyššiu intenzitu citového vzťahu výrazne preferujú pobyt v prítomnosti matky, resp. starej matky.

Inak povedané - pre existenciu záujmu dieťaťa na úprave styku nestačí, ak je vzťah synovec/strýko „nie zlý“ (t. j. ak ide štandardný vzťah dvoch ľudí, ktorí sú pokrvnými príbuznými), ale je potrebné, aby išlo vyslovene o vzťah vzájomnej lásky.

Žiada sa pritom zdôrazniť, že keďže citová väzba je dvojstranná záležitosť, nestačí, aby strýko miloval svojho synovca, resp. nete, ale je kľúčové, aby aj synovec, resp. nete milovali svojho strýka.

11. V súdnej veci bolo pritom preukázané, že mal. K. sa s navrhovateľom nechce stretávať a že mal. D. uviedla, že k navrhovateľovi nechce chodiť (č. l. 38). Takéto vyjadrenia detí však jednoznačne preukazujú, že deti k navrhovateľovi necítia žiadnu veľkú lásku. Z absenciou takejto veľkej lásky je však nevyhnutne spojené, že deťom nestretávanie sa s navrhovateľom nespôsobuje žiadnu ujmu; úprava styku maloletých s navrhovateľom teda nie je v záujme maloletých a súd preto návrh zamietol.

Pre úplnosť sa žiada uviesť, že navrhovateľ žiadnym dôkazom nepreukázal, že mal. K. a mal. D. majú k nemu nadštandardný citový vzťah - naopak vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľ sa 21.4.2019 zúčastnil na nátlakovej akcii, ktorá mala viesť k tomu, aby mal. Patrik bol odovzdaný otcovi, ktorého sa však preukázateľne bojí.

Pokiaľ bolo v konaní nesporné, že deti boli u navrhovateľa párkrát na návšteve, samotná táto skutočnosť nepreukazuje nadštandardný citový vzťah detí k navrhovateľovi - vzájomne sa totiž navštevujú aj tí ľudia, ktorí k sebe nemajú žiadne hlbšie city.

V tejto súvislosti sa žiada uviesť, že pre maloleté deti majú takéto rodinné návštevy význam v tom, že majú možnosť zahrať sa s rovesníkmi. Z vyjadrenia mal. K. však vyplýva, že tomuto príležitosti zahrať sa s S. (syn družky navrhovateľa) nechýba.

Nemožno tiež preceňovať ani tú skutočnosť, že mal. D. mávala dňa 21.4.2019 svojmu otcovi. To, že mal. D. zamávala svojmu otcovi, predsa nepreukazuje, že miluje svojho strýka a najmä - deti sú spontánne a teda ak na dvore videla skupinu ľudí, tak im jednoducho zamávala - to však ešte neznamená, že chce každú párnou stredú na tri hodiny chodiť k strýkovi.

12. Pre úplnosť sa žiada uviesť aj to, že navrhovateľ nie je ani príbuzným detí v priamom rade, ani ich súrodencom a ani ich manželom - t. j. navrhovateľ nie je blízkou osobou maloletých detí v tom zmysle, ako tento pojem definuje § 116 Občianskeho zákonníka. V zmysle tohto ustanovenia je však blízkou osobou aj iná osoba v pomere rodinnom alebo obdobnom - ale iba ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. V konaní však nebolo preukázané, že by deti ujmu, ktorú by prípadne utrpel navrhovateľ, pociťovali ako ich ujmu a podľa názoru súdu teda navrhovateľa nemožno považovať za blízku osobu mal. detí.

13. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C. m. p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Považská Bystrica v troch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 C. s. p.).

V odvolaní treba uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci alebo i) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcej vete, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C. m. p.).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 C. m. p.).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.